

Leon Gattner

1906–1983

Docent Leon Gattner zmarł 15 sierpnia 1983 roku. Był wybitnym znawcą rachunkowości, znakomitym i zamiłowanym dydaktykiem oraz organizatorem. Do końca życia pozostał wierny swojemu powołaniu nauczyciela, pracował w szkolnictwie około 40 lat, w tym w szkolnictwie wyższym ponad 25. Był postacią ogólnie znaną i cenioną w poznańskim środowisku.

Urodził się 5 marca 1906 roku w Pietrowie (pow. kościański), w rodzinie robotnika rolnego. Gdy miał 13 lat, osierocił go ojciec. Matka otrzymywała bardzo niską, symboliczną rentę. Warunki były więc szczególnie trudne. Uczył się bardzo dobrze, dlatego nauczyciel szkoły powszechnej skierował go do Zakładu Księży Salezjanów w Oświecimiu. Ukończył tam czteroletnią szkołę średnią, po czym kontynuował naukę w Państwowym Gimnazjum w Jarocinie. Maturę złożył w roku 1928, a następnie podjął studia w Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu. Studiował, utrzymując się z korepetycji. Dyplom nauk handlowych uzyskał w roku 1932, a stopień magistra nauk ekonomiczno-handlowych w roku 1945. Doktoryzował się w roku 1950 na podstawie pracy *Międzyzakładowe porównanie kosztów w przedsiębiorstwach ceramiki budowlanej*, napisanej pod kierunkiem prof. Marcina Nadobnika. Uzyskał stopień doktora nauk ekonomiczno-politycznych na Uniwersytecie Poznańskim. Praca należała do pionierskich rozpraw naukowych w Polsce z tej dziedziny. Wykazał w niej możliwość i przydatność dokonywania porównań przestrzennych. Starając się pogłębić wiedzę, napisał pracę *Metodologiczne problemy porównywania przedsiębiorstw przemysłowych*. Została ona pozytywnie oceniona jako rozprawa spełniająca wymogi pracy habilitacyjnej. Nie doszło jednak do otwarcia przewodu habilitacyjnego z przyczyn pozamerytorycznych. Nominację na docenta etatowego i kierownika Zakładu Teorii Rachunkowości uzyskał w roku 1969.

Pracę zawodową Leon Gattner rozpoczął w roku 1932. W związku z trudną sytuacją na rynku pracy w okresie Wielkiego Kryzysu podjął początkowo bezpłatną praktykę w Państwowym Banku Rolnym w Poznaniu, utrzymując się z korepetycji. Pierwszą pracę uzyskał w Urzędzie Skarbowym w Lesznie. W roku 1935 powrócił do Poznania, gdyż otrzymał pracę w Ubezpieczalni Społecznej. Pociągała go jednak praca pedagogiczna. Dlatego też, pracując, podjął dalsze studia na Studium Podyplomowym

z Pedagogiki, prowadzonym przy Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu. Ukończył je w roku 1937, uzyskując uprawnienia do kształcenia uczniów w szkołach średnich o profilu ekonomicznym. Realizując swoją pasję życiową i powołanie nauczycielskie, podjął następnie pracę w Miejskim Liceum Handlowym w Poznaniu jako nauczyciel przedmiotów ekonomicznych, a zwłaszcza – rachunkowości. Pracę tę przerwała II wojna światowa.

Przedostawszy się na teren Generalnego Gubernatorstwa, pracował najpierw na poczcie w Miechowie jako robotnik, a następnie podejmował pracę jako księgowy i rewident w różnych przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych w Krakowie i jego okolicach. Koniec wojny zastał go w Krakowie. W czasie walk w okolicy Krakowa działał w organizacji straży robotniczej, ochraniając mienie fabryki, w której pracował. Zaraz po wyzwoleniu Krakowa, w styczniu 1945 roku, zgłosił się na apel pełnomocnika rządu, ministra oświaty dr. Stanisława Skrzyszewskiego, wzywającego nauczycieli, aby niezwłocznie podjęli się zadań organizacji szkolnictwa. Otrzymał od niego polecenie wyjazdu do Leszna, aby tam jako dyrektor tej placówki uruchomił Gimnazjum i Liceum Handlowe. Zadanie to zrealizował i pełnił funkcję dyrektora do czasu powrotu do Leszna przedwojennego dyrektora tej szkoły. Po jego powrocie wrócił w lipcu 1945 roku do Poznania i podjął pracę w Akademii Handlowej. Był najpierw wykładowcą, a od roku 1946 adiunktem. Od chwili zorganizowania przez rektora prof. Józefa Górskiego filii Akademii Handlowej w Szczecinie dojeżdżał tam z Poznania i wykładał rachunkowość w latach 1947/1948–1948/1949. W roku 1950 został mianowany zastępcą profesora w Katedrze Rachunkowości prowadzonej przez prof. Witolda Skalskiego. Po przejściu prof. Skalskiego na emeryturę w roku 1957 przejął kierownictwo tej Katedry i kierował nią do roku 1962. Od października 1966 roku wykładał także rachunkowość w Studium Administracyjnym przy Wydziale Prawa UAM.

W wyniku reorganizacji Uczelni w roku 1969 zlikwidowano Katedrę Rachunkowości, włączając ją do nowo utworzonego Instytutu Finansów i Rachunkowości pod kierownictwem prof. Janusza Wierzbickiego. W Instytucie tym uruchomiono dwa zakłady utworzone z byłej Katedry Rachunkowości. Były nimi Zakład Teorii Rachunkowości i Zakład Rachunkowości Przedsiębiorstw. Pierwszym z nich kierował Leon Gattner. Funkcję tę sprawował do 1 kwietnia 1971 roku, tj. do czasu przejścia na emeryturę. Przejście na emeryturę nie osłabiło jego aktywności dydaktycznej. Do roku 1978 prowadził nadal wykłady oraz seminaria magisterskie i dyplomowe.

Od początków swej pracy na Uczelni był w pełni oddany sprawie kształcenia studentów. Był utalentowanym i zamiłowanym dydaktykiem. Troszczył się o wysoki poziom studiów. Jego wykłady, poza walorami merytorycznymi, cechowały się jasnością i logiką wywodów. Były prowadzone interesująco, stąd na jego wykładach nie było wolnych miejsc. Swoją sumiennością i wiedzą zdobył zaufanie słuchaczy. Stawiał

młodzieży wysokie wymagania, które mógł egzekwować dzięki dobrze prowadzonym wykładom i seminariom. Charakteryzowała go wielka sumienność w wykonywaniu funkcji egzaminatora. Pod jego kierunkiem napisano ponad 300 prac magisterskich i dyplomowych. O poziomie tych prac mogą świadczyć wyróżnienia i nagrody uzyskiwane przez dyplomantów i magistrantów na corocznie organizowanych ogólnopolskich konkursach Rady Naukowej Stowarzyszenia Księgowych w Polsce. Jego wychowankowie byli chętnie zatrudniani, a liczne ich grono obejmowało ważne funkcje kierownicze w przedsiębiorstwach i instytucjach.

Wyrazem jego zainteresowań dydaktycznych było wydanie wielu skryptów i przewodników metodycznych. Skrypty obejmowały poszerzoną tematykę jego wykładów. Przewodniki dydaktyczne dotyczyły podstaw rachunkowości i miały zasięg ogólnopolski. Pisał je na zlecenie Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego, korzystając ze współpracy swoich asystentów. Łączyła go z nimi serdeczna więź. Starał się też pomagać im w ich rozwoju naukowym.

Poza dydaktyką miał Docent Gattner duże osiągnięcia w dziedzinie organizacyjnej Uczelni. W czasie swojej długoletniej pracy wniósł poważny wkład w prace organizacyjne Uczelni. Zorganizował Katedrę Rachunkowości w filii Akademii Handlowej w Szczecinie. Był organizatorem dwu form studiów zaocznych w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu i pierwszym kierownikiem tych studiów, wykazując się dobrym zmysłem organizacyjnym. Początkowo, mianowicie w latach 1951–1956, studia zaoczne w naszej Uczelni funkcjonowały jako Oddział Poznański Studiów Zaocznych Szkoły Głównej i Statystyki w Warszawie. Własne studia zaoczne uruchomiono w roku 1957. Był ich kierownikiem do roku 1958. W latach 1952/1953–1953/1954 był prodziekanem Wydziału Finansów, a w okresie 1963/1964–1969/1970 pełnił funkcję kierownika Punktu Konsultacyjnego Studiów Zaocznych w Bydgoszczy. Ponadto był przewodniczącym Komisji Dyscyplinarnej i członkiem Sekcji Ekonomicznej ds. Studiów Zaocznych przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego.

Docent Leon Gattner brał także czynny udział w życiu gospodarczym. W latach 1945–1952 pełnił funkcję rzeczoznawcy księgowości w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu. W roku 1956 otrzymał nominację na członka Rady Naukowo-Ekonomicznej przy Wojewódzkim Komitecie Planowania Gospodarczego w Poznaniu. Brał także czynny udział w pracach Poznańskiego Oddziału Stowarzyszenia Księgowych w Polsce. Należał do grona najbardziej ofiarnych działaczy Stowarzyszenia Absolwentów WSH, AH i WSE.

W uznaniu jego zasług, szczególnie w dziedzinie kształcenia, był wielokrotnie wyróżniany nagrodami ministra szkolnictwa wyższego. Został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Otrzymał też liczne odznaczenia regionalne i medale honorowe.

Współpracując z wieloma ludźmi, Docent Leon Gattner zawsze starał się być sobą. Cieszył się zaufaniem zarówno swoich współpracowników, jak i studentów. Był człowiekiem dobrym, uczynnym i życzliwym. W pamięci tych, którzy go znali i współpracowali z nim, pozostał także jako człowiek bezkompromisowy, znakomity pedagog, bardzo wymagający, sprawiedliwy i obiektywny w ocenie innych.

Zdzisław Kołaczyk